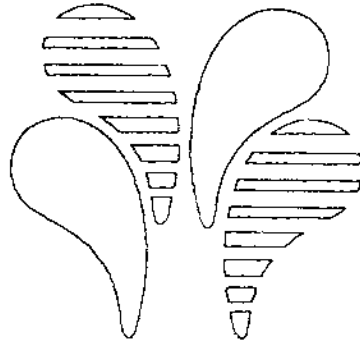

مرکز نوآوری های آموزشی مراآت

باد بگپریم چگونه باد بگپریم

بسته مدیریت کلاسی، کاربرگ دین و زندگی ۳- فضلعلی، محمدحسن.
تهران: مرآت دانش، ۱۳۹۱.
۵۲ ص: مصور، جدول، نمودار.
978-600-125-447-5

عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا.
موضوع: دین و زندگی - - آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)
موضوع: دین و زندگی - - راهنمای آموزشی (متوسطه)
رده‌بندی کنگره: LB۳۰۶۰/۲۶/۵۲
رده‌بندی دیویی: ۳۷۳/۲۲۸-۷۶
شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۲۸۶۸۸۰۰۲

بسته مدیریت کلاسی / کاربرگ دین و زندگی ۳

گروه برنامه‌ریزی و تألیف قرآن و تعلیمات دینی (به ترتیب حروف الفبا):
مریم آقایاری، حسین صادق‌نژاد، محمدرضا فرهنگیان،
محمدحسن فضلعلی، احمد قربان

مؤلف: محمدحسن فضلعلی
بازنگر علمی: مریم آقایاری
ناشر: مرآت دانش
طراح جلد: آیدا مراقبتی
تایپ و صفحه‌آرایی: مریم پزشکی
برنامه‌ریزی و نظارت چاپ: محمد میردامادی
لیتوگرافی: رایانه نگار
چاپ و صحافی: طیف نگار
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱
تیراژ: ۹۰۰۰
قیمت: ۳۷۵۰۰ ریال

«روژه بسته مدیریت کلاسی نسخه ۳»

کنترل محتوای پروژه: الیاس نوبری
کنترل فنی تایپ و صفحه‌آرایی: رقیه احمدی، مهدی امیدگانه
کنترل محتوای پروژه: احمد اصغرزاده

دفتر مرکزی مرآت:

آدرس: تهران، خیابان کریم‌خان زند، ابتدای خردمند شمالی، ساختمان شماره ۸۰

تلفن: ۹ - ۸۸۱۳۵۲۰ / فاکس: ۸۸۱۳۵۱۹ / سرویس پیام کوتاه (SMS): ۳۰۰۰۴۰۲۰

پایگاه اینترنتی: www.meraat.ir

صندوق پستی: ۳۷۶ - ۱۵۸۵۵

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی‌برداری یا نقل مطالب بدون اجازه‌ی کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد.

به نام خدا

مقدمه ناشر

بسته‌ی مدیریت کلاسی چیست؟

بسته‌ی مدیریت کلاسی مجموعه‌ای هماهنگ از رسانه‌ها و ابزارهای آموزشی است که در قالب یک بسته به همراه پایگاه اینترنتی آن با هدف حرکت در مسیر یادگیری فعال در مدارس و در راستای اهداف برنامه‌ی درسی، برای پایه‌های مختلف تحصیلی طراحی و تدوین شده است.

بر طبق این تعریف، بسته‌ی مدیریت کلاسی چند ویژگی اصلی دارد:

۱- اجزای بسته‌ی مدیریت کلاسی به صورت هماهنگ در ارتباطی اندام‌وار با یکدیگر قرار دارند.

۲- هر کدام از اجزای بسته‌ی مدیریت کلاسی، خود یک رسانه‌ی آموزشی محسوب می‌شود و نقش خاصی را نیز در فرایند یاددهی- یادگیری ایفا می‌کند.

۳- بسته‌ی مدیریت کلاسی، فناوری‌های دیجیتال را در خدمت فرایند تدریس به کار می‌گیرد.

۴- هدف اصلی طراحی بسته‌ی مدیریت کلاسی بهبود فرایند یاددهی- یادگیری از طریق مدرسه و با استفاده از رویکردهای فعال در یادگیری است. تاکید بسته‌ی مدیریت کلاسی بر فرایند یادگیری است و مدرسه تنها مکانی است که در آن امکان خلق موقعیتی که در آن همه در کنار هم یاد بگیرند، وجود دارد.

در تعریفی دیگر، می‌توان بسته‌ی مدیریت کلاسی را رسانه‌ای آموزشی دانست که از ترکیب رسانه‌های مختلف آموزشی با یکدیگر به وجود می‌آید. بدین معنا که چه بتوان اجزای مختلف این بسته (کاربرگ، کتاب کار و تمرین، کتاب دیجیتال کلاسی، کتاب معلم و آزمون) را به عنوان رسانه‌ی آموزشی مجزا مورد استفاده قرار داد و موقعیت‌های موثری نیز در جهت رسیدن به یادگیری فعال خلق کرد، اما این موقعیت‌ها حالت جزیره‌ای داشته و آموخته‌های قبلی دانش‌آموز را پشتیبانی نمی‌کنند و به همین دلیل علی‌رغم پویایی از پایایی برخوردار نیستند و به تدریج آموخته‌ها نیز در ذهن دانش‌آموز منجر نمی‌گردند.

مجموعه‌ای که در پیش رو دارید، کاربرگ نام داشته و به عنوان یک ابزار آموزشی در قالب بسته‌ی مدیریت کلاسی طراحی و تدوین گشته است. کاربرگ، یک رسانه‌ی آموزشی است که از طریق خلق موقعیت‌های فعال یادگیری در کلاس درس، محتوای آموزشی را با هدف ساخت دانش در خدمت معلم و دانش‌آموز در می‌آورد و پیوسته بازخورد موثری از فرایند یاددهی- یادگیری را به اطلاع عناصر درگیر در جریان آموزش می‌رساند.

کاربرگ چه ویژگی‌هایی دارد؟

از جمله ویژگی‌های کاربرگ که این محصول را به عنوان یک رسانه‌ی آموزشی از سایر کتاب‌های معمول کمک آموزشی متمایز می‌سازد، می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- کاربرگ ابزار ارزشیابی در خدمت تدریس است. با استفاده از کاربرگ معلم از طریق بازخوردگیری موثر و دائم، روند تدریس را به گونه‌ای هدایت می‌کند که دانش‌آموز در جریان ارزشیابی دانسته‌های قبلی خود، در ساخت مفاهیم جدید درسی مشارکت کند.
- کاربرگ ابزار تعمیق و توسعه‌ی اهداف برنامه‌ی درسی از طریق تقویت نقش کتاب درسی در کلاس‌های درس است.
- کاربرگ به عنوان یک رسانه‌ی آموزشی تک برمی و قابل گردش، فرصت و آراستگی فرایند یادگیری را برای معلم، دانش‌آموز، مدیر و اولیا فراهم می‌آورد.

- کاربرگ از طریق آرایه‌ی فعالیت‌های گروهی در کنار سایر فعالیت‌ها، بیش‌ترین کمک را به پرورش اهداف نگرشی، مهارتی و دانشی در ذهن دانش‌آموز می‌کند.

- کاربرگ ابزار رشد شخصیت و خلاقیت تمامی دانش‌آموزان را در کلاس درس فراهم می‌کند. کاربرگ از طریق فعالیت‌های متنوع خود، موقعیت‌هایی را در کلاس به وجود می‌آورد که دانش‌آموز کندآموز و تندآموز با مشارکت در آن‌ها بر مبنای توانایی‌هایشان پیشرفت کنند.

- کاربرگ با استفاده از فعالیت‌ها و ارزشیابی‌های گروهی ضمن آن‌که به خلق فضای فعال یادگیری در کلاس کمک می‌کند، بر جذابیت محیط کلاسی می‌افزاید.

- کاربرگ با ارایه طیف متنوعی از فعالیت‌ها، به معلم این امکان را می‌دهد تا از رویکردهای مختلف تدریس برای رسیدن به یادگیری موثرتر استفاده کند و از رویکرد تلفیقی نیز در کلاس درس خود بهره گیرد.

کاربرگ چه نقشی را در فرایند یاددهی - یادگیری ایفا می‌کند؟

کاربرگ به معلم کمک می‌کند تا:

- با یک "شروع خوب" تدریس خود را شروع کند. شروع خوب، کمک غیر مستقیم به دانش‌آموز است تا در قالب یک بازی، سرگرمی یا یک فعالیت جذاب، در مورد آن‌چه که از موضوع درس جدید در ذهن دارد، اطلاع روشنی به دست آورد. دانسته‌های گذشته‌ی خود را به پرسش گیرد و برای یافتن پاسخ برای این پرسش‌ها با همکلاسی‌ها ارتباط و تعامل برقرار سازد.
 - با استفاده از فعالیت‌هایی که در کشف مفهوم به دانش‌آموز کمک می‌کند، بر مباحث با اهمیت درس بیش‌تر درنگ نماید. فعالیت‌های کاربرگ به گونه‌ای طراحی شده‌اند که هماهنگ با فعالیت‌های کتاب درسی مورد استفاده قرار گیرند و هر جا که کتاب درسی به دلیل محدودیت‌ها از شرح یک مفهوم گذر کرده باشد، با تأکید بیش‌تر بر آن مفهوم، فرایند تدریس را برای معلم تسهیل کنند.
 - با یک "پایان خوب" در اوج فرایند تدریس خود را به سرانجامی مناسب برساند. پایان خوبی که شایسته‌ی تدریس موفق معلم در کلاس درس باشد، پایانی است که با یک تعلق و وسوسه برانگیز برای کشف بیش‌تر، دانش‌آموز را به خانه روانه کند. در واقع پایان خوب در تدریس معلم، خود آغاز شروع خوب دیگری برای یادگیری دانش‌آموز در موقعیت‌های دیگر است. طراحی آموزشی کاربرگ به گونه‌ای است که معلم، قادر باشد با شروعی خوب تدریس خود را آغاز کند و در مرحله‌ای مناسب این فرایند را به پایان برساند.
- کاربرگ به دانش‌آموز کمک می‌کند تا:**

- توانایی تفکر منطقی - قیاسی و قدرت استدلال خود را تقویت کند. یادگیری زمانی در ذهن دانش‌آموز به درستی اتفاق می‌افتد که دانش‌آموز مشاهده کند، میان پدیده‌ها ارتباط برقرار سازد، توانایی طبقه‌بندی پدیده‌ها را به دست آورد، پیش‌بینی کند، مقایسه کند و بر مبنای مشاهده و مقایسه‌اش، فرضیه‌سازی کند و برای فرضیه‌ی خود استدلال منطقی ذکر کند. در طراحی فعالیت‌های کاربرگ، تلاش شده است، تا حد امکان به این ویژگی‌ها توجه شود. طراحی فعالیت‌های متنوع بر مبنای رویکرد حل مساله و اکتشافی، کمک می‌کند تا مفاهیم در ذهن دانش‌آموز به صورت گام به گام و مرحله به مرحله شکل بگیرد.
 - با توجه به ویژگی‌های فردی خود به گونه‌ای موثر در فرایند یادگیری مشارکت کند. امروزه دیگر تقریباً در رابطه با این مساله که هر دانش‌آموزی در زمینه‌ی هوشی خاص تواناست و سبک یا سبک‌های یادگیری مختص به خودی نیز دارد، اتفاق نظر وجود دارد. در طراحی فعالیت‌های کاربرگ، سعی شده است تا ضمن توجه به این تفاوت‌ها، از پدیده‌های ملموس و جذاب برای تدریس مفاهیم انتزاعی و تجربیدی استفاده شود و با طراحی سوالات واگرا به رشد ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان کمک بیشتری شود.
 - با شرکت در فعالیت‌های گروهی در کنار سایر همکلاسی‌های خود "یاد بگیرد، چگونه یاد بگیرد". یکی از شیوه‌های مورد استفاده در کاربرگ به منظور دست‌یابی به تدریس مشارکتی در کلاس‌های درس، استفاده از فعالیت‌های گروهی است. فعالیت‌های گروهی کاربرگ به گونه‌ای طراحی شده‌اند که حتی‌المقدور امکان پاسخ‌گویی به آن‌ها برای دانش‌آموز بدون مشارکت فعال در گروه همکلاسی‌هایش امکان‌پذیر نباشد. کاربرگ به گونه‌ای تنظیم شده است که در هر هفته‌ی آموزشی، معلم حداقل به یک فعالیت گروهی در فرایند تدریس خود، دسترسی داشته و از آن فعالیت برای بهبود شرایط کلاسی، با توجه به وضعیت دانش‌آموزان استفاده کند. در کاربرگ این نوع فعالیت‌ها، برای برجسته بودن از سایر فعالیت‌ها با علامت سؤال‌کنگروهی نشان‌گذاری شده‌اند.
- جهت دریافت اطلاعات بیشتر در رابطه با مبنای علمی، نظری و جایگاه بسته‌ی مدیریت کلاسی و اجزای آن در اسناد کلان آموزشی و همچنین ارایه‌ی نظرات و پیشنهادات خود، می‌توانید به سایت www.meraat.ir مراجعه نمایید.

مقدمه مؤلف

لَبَّيْ شُكْرَتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ...

شکر و سپاس و منت و عز و خدای را

پروردگار خلق و خداوند کبریا

که توفیق تلاشی ارزشمند و گهربار را پیرامون کتاب زندگی به بنده عطا نمود تا با تکیه بر همین تلاش در کنار ایمان به یکتا پروردگار جهانیان، مجموعه‌ای که سعی بر آموزش راههای برتر زندگی دنیوی و گشایش درهای سعادت و رسیدن به بهشت بی‌پایان الهی دارد، گردآوری شود.

در راستای اهمیت توجه به درک معانی و مفاهیم، علاوه بر پرسش‌های حفظی از متن کتاب درسی که توانایی دانش‌آموزان توانمند را در زمینه‌ی یادگیری و به‌خاطر سپردن مطالب می‌سنجید، پرسش‌هایی از دریافت عمیق مفاهیم کتاب درسی آورده شده است که ضمن محک دانش‌آموزان، ذهن پویا و خلاق آن‌ها را برای پذیرش مفاهیم عالی‌تر آماده می‌نماید و دیدگاه آن‌ها را به سمت یادگیری مفهومی مطالب درسی سوق می‌دهد.

چینش سؤالات در هر هفته، به این ترتیب است که ابتدا سؤالات تشریحی و سپس سؤالات تستی از مبحث موردنظر، منطبق با روند آموزش، آورده شده است. با توجه به این مهم که فرایند آموزش، فرایندی تدریجی و پیوسته است، در سؤالات تشریحی، تلاش بر این بوده است که فراخور زمان، حتی‌الامکان نمونه سؤالات امتحانی مختلف آورده شود تا دانش‌آموزان عزیز در طول سال تحصیلی با این نمونه سؤالات آشنا شوند. هم‌چنین سؤالات دشوارتر و سؤالاتی که پاسخ‌گویی به آن‌ها مستلزم یادگیری مفهومی کتاب درسی می‌باشد، در خلال سؤالات گنجانده شده است تا دانش‌آموزان در حین پاسخ‌گویی به سؤالات و مطالب حفظی‌کردنی، تفاوت این‌گونه سؤالات را با پرسش‌هایی که نیازمند تفکر و تأمل بیش‌تر هستند، بیاموزند. هم‌چنین در هر هفته، با توجه به آیاتی از قرآن کریم که در ابتدای هر درس مطرح شده است، پرسش‌هایی در رابطه با معانی آیات آورده شده است که نه تنها یادگیری آن‌ها کمک فراوانی در استنباط مفهوم آیه و نحوه‌ی ارتباط آن با درس می‌نماید، بلکه این امکان را برای دانش‌آموزان عزیز فراهم می‌کند که ضمن آشنا شدن با معانی آیات الهی، پرسش‌های مفهومی تستی و یا تشریحی را که پیرامون این مطالب مطرح می‌شود، به آسانی پاسخ‌گو باشند.

در این کتاب، در پایان هر چهار درس، مروری بر چهار درس گذشته آورده شده است که می‌تواند مهار مناسبی برای ارزیابی نسبی از یادگیری دانش‌آموزان باشد. هم‌چنین دو نمونه آزمون به‌عنوان نمونه سؤالات نیم‌سال اول و دوم برای آمادگی بیش‌تر دانش‌آموزان طراحی گردیده است.

در پایان، ضمن تشکر فراوان از همه‌ی کسانی که مرا در تألیف این کتاب یاری نمودند مخصوصاً پدر و مادر، از پروردگار حیّ توانا خواهانم که فرزندان ایران اسلامی را توفیق روزافزون عطا فرماید که در آینده‌ای نه چندان دور پرچم ایران اسلامی را در هر کجای جهان بر بلندترین قله‌های علمی و تربیتی برافراشند.

محمدحسن فضلعلی

مرداد ۱۳۹۱

۷	هدایت الهی	هفته آموزشی ۱
۹	هدایت مستمر	هفته آموزشی ۲
۱۱	معجزه‌ای از نوع کتاب	هفته آموزشی ۳
۱۳	گستره‌ی رسالت پیامبر (ص)	هفته آموزشی ۴
۱۵	مرور درس‌های ۱ تا ۴	هفته آموزشی ۵
۱۷	تداوم رسالت	هفته آموزشی ۶
۱۹	جایگاه امامت	هفته آموزشی ۷
۲۱	وضع فرهنگی و سیاسی عصر ائمه (ع)	هفته آموزشی ۸
۲۳	احیای ارزش‌های راستین	هفته آموزشی ۹
۲۵	مرور درس‌های ۵ تا ۸	هفته آموزشی ۱۰
۲۷	میان ترم	هفته آموزشی ۱۱
۲۹	خورشید پنهان	هفته آموزشی ۱۲
۳۱	در انتظار طلوع	هفته آموزشی ۱۳
۳۳	مرجعیت و ولایت فقیه	هفته آموزشی ۱۴
۳۵	ویژگی‌های حکومت اسلامی	هفته آموزشی ۱۵
۳۷	مرور درس‌های ۹ تا ۱۲	هفته آموزشی ۱۶
۳۹	عزت نفس	هفته آموزشی ۱۷
۴۱	زمینه‌های پیوند	هفته آموزشی ۱۸
۴۳	پیوند مقدس	هفته آموزشی ۱۹
۴۵	کانون مهر	هفته آموزشی ۲۰
۴۷	مرور درس‌های ۱۳ تا ۱۶	هفته آموزشی ۲۱
۴۹	آزمون پایان ترم	هفته آموزشی ۲۲